

Trang bị kỹ năng mềm giúp con hoàn thành tốt bậc Tiểu học

Bên cạnh các nhóm kỹ năng sống cho học sinh tiểu học sẽ có một số kỹ năng khác mà ba mẹ cũng cần lưu ý để giúp con học tập tốt hơn trong suốt những năm học tiểu học.

Một số kỹ năng ba mẹ có thể luyện tập ở nhà cùng con trước, nhưng cũng có một số kỹ năng mà ba mẹ cần phối hợp chặt chẽ với nhà trường. Vậy đó là những kỹ năng sống học sinh tiểu học nào? Hãy cùng Vinschool tìm hiểu ngay sau đây nhé!

Kỹ năng tìm kiếm thông tin

Kỹ năng tìm kiếm được tổng hợp từ nhiều kỹ năng nhỏ khác nhau như: kỹ năng quan sát, kỹ năng phân tích, kỹ năng logic,... các kỹ năng cho học sinh tiểu học tìm kiếm thông tin từ sách vở hay từ mạng internet dễ dàng, tìm được những thông tin chính xác, đúng mục đích. Có một vấn đề đặt ra ở đây là làm thế nào để dạy con cách tìm kiếm thông tin một cách chuẩn xác nhất, lành mạnh nhất.

Vì vậy, Vinschool xin đưa ra một số gợi ý giúp các em học sinh trang bị được kỹ năng tìm kiếm thông tin một cách tối ưu nhất như sau:

- Xác định được từ khóa mà các em muốn tìm kiếm, ví dụ về một từ khóa tối ưu: “kỹ năng mềm cho học sinh tiểu học”, “cách học giỏi Toán cho học sinh tiểu học”,... Từ khóa đó phải ngắn gọn, súc tích, đi đúng trọng tâm nội dung muốn tìm kiếm.
- Khoanh vùng các kênh thông tin có thể sử dụng để tìm kiếm, trong một cuốn tạp chí, một cuốn sách kỹ năng sống, Google, kênh Facebook, kênh Youtube,...
- Chọn lọc thông tin từ nhiều kênh thông tin chính thống khác nhau và tiếp nhận các thông tin đó một cách cởi mở, khách quan.
- Hỏi ý kiến của cha mẹ, thầy cô giáo về các thông tin mà trẻ mới chọn lọc được để đánh giá mức độ chính xác của những thông tin đó.

Kỹ năng tập trung chú ý

Rõ ràng kỹ năng này sẽ giúp trẻ tập trung lắng nghe bài giảng tốt hơn, từ đó, trẻ có thể hiểu bài và học tập hiệu quả hơn. Kỹ năng này cũng hình thành cho trẻ một thói quen tốt khi trưởng thành, đó là có sự tập trung cao độ cho mọi việc cần làm. Sự tập trung còn cho phép trẻ thể hiện sự tôn trọng của mình khi tương tác với người khác.

Hãy dạy trẻ cách chú ý lắng nghe bài giảng để học tập tốt hơn

Sẽ có một số bạn nhỏ bị mắc phải các bệnh lý về mặt tâm lý chẳng hạn như rối loạn tăng động giảm sự chú ý. Nếu phát hiện những biểu hiện này của trẻ, phụ huynh hãy nhờ đến sự trợ giúp của các bác sĩ tâm lý để sớm tìm cách khắc phục. Ngoài ra, cha mẹ cũng có thể áp dụng một số phương pháp sau để tăng sự chú ý của trẻ:

- Tạo một không gian học tập thật yên tĩnh.
- Giảm thiểu các đồ vật gây chú ý trong tầm mắt trẻ.
- Khen thưởng khi trẻ hoàn thành mục tiêu học tập.
- Thiết kế thời gian học và nghỉ ngơi hợp lý.
- Ngồi học cùng trẻ hoặc quan sát việc học của trẻ.

Kỹ năng hợp tác

Kỹ năng hợp tác được hiểu là sự kết nối giữa các cá nhân với nhau. Theo đó, kỹ năng hợp tác là cách trẻ sẽ chia, nhường nhịn, cộng tác với người khác trong một công việc nào đó. Đó có thể là các hoạt động trong lớp, học nhóm hoặc một trò chơi theo nhóm.

Việc rèn luyện kỹ năng hợp tác sẽ mang lại cho trẻ những lợi ích to lớn hơn rất nhiều so với việc trẻ “đơn phương độc mã” trong các hoạt động. Trẻ sẽ hoàn thành bài tập hoặc yêu cầu của giáo viên nhanh hơn, có nhiều góc nhìn về một vấn đề hơn, biết cách tôn trọng và giao tiếp với người khác tốt hơn,...

Hợp tác là kỹ năng quan trọng mà học sinh tiểu học cần có

Dưới đây là một số cách đơn giản mà cha mẹ có thể áp dụng để luyện tập kỹ năng hợp tác của con:

- Dạy con biết chia sẻ với người khác, từ công việc cho đến cảm xúc của con.
- Khuyến khích con thường xuyên trò chuyện và giúp đỡ bạn bè.
- Dạy con cách biết nhún nhường và tôn trọng ý kiến của người khác.
- Giải thích cho con hiểu nếu con gặp bất đồng khi làm việc nhóm.
- Giải thích cho con về trách nhiệm và vì sao con cần có trách nhiệm khi hợp tác.

Kỹ năng giao tiếp

Thực tế cho thấy, những đứa trẻ có kỹ năng giao tiếp sẽ có khả năng ngôn ngữ vượt trội, tính cách tự tin và phản xạ tốt. Kỹ năng giao tiếp ở đây không chỉ gói gọn trong việc con cởi mở tương tác với người khác, mà còn cả cách con lắng nghe và có những hành vi ứng xử đúng mực.

Có được kỹ năng giao tiếp tốt, con sẽ tạo được ấn tượng tốt với người khác cũng như tạo dựng được mối quan hệ tốt với những người xung quanh. Kỹ năng này cũng là nền tảng để con thích ứng nhanh với một môi trường mới và có nhiều cơ hội để phát triển bản thân hơn.

Vinschool xin đưa ra một số nguyên tắc quan trọng khi trau dồi kỹ năng giao tiếp cho trẻ mà phụ huynh cần phải lưu ý như:

- Biết chào hỏi lễ phép với người lớn và hòa nhã với bạn bè.
- Không ngừng mở rộng vốn từ bằng cách đọc và nghe nhiều hơn
- Lắng nghe người khác nói và không chen ngang lời của họ.
- Luôn chủ động và tương tác một cách đúng chừng mực.
- Biết cách giao tiếp bằng mắt và sử dụng ngôn ngữ cơ thể phù hợp.
- Trả lời các câu hỏi một cách hoàn chỉnh và đúng mực.
- Thể hiện thái độ tôn trọng đối với người đối diện.
- Luôn có thái độ cởi mở và cầu thị khi tương tác với người khác.

Kỹ năng khởi tạo ý tưởng

Kỹ năng khởi tạo ý tưởng là cách trẻ vận dụng tư duy và khả năng sáng tạo của mình để “cho ra đời” một ý tưởng nào đó giúp ích cho việc học và sinh hoạt hàng ngày. Sự sáng tạo của một đứa trẻ là vô tận và trẻ thường có những ý tưởng mà ngay cả chúng ta không thể nghĩ ra được.

Nếu trẻ được nuôi dưỡng trong một môi trường cho phép trẻ được tự do “bay nhảy” với ý tưởng của mình, khả năng thành công của trẻ sẽ cao hơn rất nhiều. Để con rèn luyện được tư duy sáng tạo của mình, trước tiên, ba mẹ hãy hướng dẫn con cách để tạo ra những ý tưởng bằng những gợi ý sau đây:

- Cho phép con tự do lựa chọn và không áp đặt chính kiến của ba mẹ lên suy nghĩ của trẻ.
- Chọn những trò chơi hoặc món đồ giúp trẻ kích thích trí tưởng tượng, ví dụ như tranh vẽ, đất nặn, lego, sách khoa học,...

- Khuyến khích con tự kể một câu chuyện của riêng mình hoặc một câu chuyện mà con đã được kể theo cách của con. Cha mẹ đừng ngắt lời của trẻ chỉ vì câu chuyện đó không đi đúng thứ tự hay không đúng với nguyên tác nhé.
- Có thái độ cởi mở với những sai lầm của con bằng cách không khiển trách hay chê cười mỗi khi con mắc lỗi.
- Khuyến khích con khám phá mọi thứ, từ việc học một bộ môn mới cho đến tham gia một hoạt động vui chơi mà con chưa được thử trước đó.

Kỹ năng thuyết trình, thuyết phục

Kỹ năng thuyết trình, thuyết phục là khả năng trẻ truyền đạt những thông tin, những lập luận để trình bày hay biện luận về một vấn đề nào đó. Qua đó, trẻ sẽ thuyết phục người nghe về ý kiến, suy nghĩ của trẻ.

Có được kỹ năng thuyết trình tốt, con sẽ trở nên dạn dĩ trước đám đông hơn và không ngại việc bày tỏ cảm xúc của bản thân. Con cũng sẽ có kỹ năng thuyết phục được người khác, cũng như cảm nhận sâu sắc hơn về bản thân mình, về những thế mạnh và yếu kém của con, đây là một trong các kỹ năng sống cần thiết cho học sinh tiểu học.

Học sinh tiểu học thuyết trình tự tin sẽ có khả năng thành công cao hơn

Một số trường học sẽ rất chú trọng trong việc trang bị cho học sinh tiểu học kỹ năng thuyết trình cần thiết. Để tạo thêm động lực cho con tự tin với kỹ năng của mình, cha mẹ cũng có thể hướng dẫn thêm cho con một số cách để thuyết trình tự tin hơn, bao gồm:

- Cho con xem các bài diễn thuyết của những người nổi tiếng hoặc của một bạn nhỏ nào đó.
- Động viên con mạnh dạn nói lên quan điểm của mình trước đám đông.
- Tạo cơ hội để con tham gia các hoạt động mà ở đó mỗi bạn đều có cơ hội thực tập kỹ năng thuyết trình.
- Khuyến khích con đặt nhiều câu hỏi và tìm ra câu trả lời để có tư duy lập luận tốt hơn.

Kỹ năng phản biện

Hiểu theo cách đơn giản nhất, kỹ năng phản biện là khả năng trẻ thấu hiểu và đánh giá được những dữ liệu thu thập được thông qua quá trình quan sát, giao tiếp, truyền thông và tranh luận.

Cũng như kỹ năng sống của học sinh tiểu học khác thì kỹ năng này nên được hình thành từ thời thơ ấu để giúp trẻ có cái nhìn đa chiều hơn về một vấn đề nói riêng và về vạn vật xung quanh nói chung. Đối với học sinh tiểu học, tư duy phản biện còn tạo điều kiện để trẻ sáng tạo hơn trong cách tiếp cận bài học, lập luận logic hơn, để từ đó nâng cao hiệu quả học tập.

Để rèn luyện tư duy phản biện tại nhà, phụ huynh có thể tạo điều kiện để trẻ tham gia một số trò chơi vận dụng tư duy để đạt được kết quả cuối cùng. Phụ huynh không nên vì nóng vội mà làm hộ trẻ. Thay vào đó, hãy để trẻ được cọ xát với vấn đề và tự tìm hướng giải quyết. Phụ huynh chỉ nên là người hướng dẫn và hỗ trợ khi trẻ cần mà thôi.

Ngoài ra, phụ huynh cũng không nên giới hạn trẻ trong một khuôn khổ hay một đáp án có sẵn. Hãy để trẻ được tự do vận động bộ não thông minh của mình. Có như vậy, trẻ mới có thể phát triển năng lực phản biện của mình một cách toàn diện nhất.

Kỹ năng đặt câu hỏi đúng

Có thể hiểu đây là cách trẻ vận dụng khả năng của mình để đưa ra câu hỏi một cách chuẩn xác và đi đúng vấn đề mà trẻ muốn được giải đáp. Dạy trẻ đặt đúng câu hỏi là tiền đề để trẻ phát triển khả năng tư duy và năng lực sử dụng ngôn ngữ. Đồng thời, việc đặt đúng câu hỏi sẽ giúp trẻ xác định được trọng tâm của vấn đề, tiết kiệm thời gian.

Học sinh tiểu học cần phải biết cách đặt đúng câu hỏi

Kỹ năng này cũng góp phần tạo nên sự thành công trong giao tiếp của trẻ, giúp trẻ trao đổi với người khác hiệu quả hơn rất nhiều. Để giúp con trang bị được kỹ năng mềm cho học sinh tiểu học này, cha mẹ có thể hướng dẫn con một chiến lược đặt câu hỏi hiệu quả:

- **Bước 1 – Lên ý tưởng:** Nghĩa là con sẽ cần phải xác định được bản thân muốn hỏi những gì và nhận câu trả lời như thế giới.
- **Bước 2 – Đặt câu hỏi:** Nghĩa là con vận dụng quy tắc 5W + 1H để đặt câu hỏi phù hợp dựa trên ý tưởng đã tìm ra ở bước 1.
- **Bước 3 – Lắng nghe và rút kinh nghiệm:** Nghĩa là con phải chú tâm lắng nghe để xác định xem con đã có câu trả lời mình cần chưa. Nếu chưa, con cần tìm hiểu xem có phải mình đã đặt sai câu hỏi hay vấn đề nằm ở đâu, từ đó rút kinh nghiệm cho lần tới.

Kỹ năng phản hồi tích cực

Kỹ năng phản hồi tích cực được biểu hiện qua cách trẻ tập trung lắng nghe, quan sát tỉ mỉ, tóm tắt được những ý trọng điểm... Nói một cách dễ hiểu, kỹ năng phản hồi tích cực là việc trẻ dựa trên những chia sẻ của người khác để đưa ra ý kiến của bản thân một cách khách quan thay vì tự áp đặt suy nghĩ của mình.

Kỹ năng phản hồi mang tính xây dựng sẽ giúp trẻ tạo được sự tin cậy, tin tưởng ở người khác. Họ sẽ yêu thích việc trò chuyện và tìm lời khuyên ở trẻ vì trẻ luôn đưa ra những cái nhìn khách quan cho họ. Ngoài ra, trẻ cũng sẽ xây dựng cho mình một đức tính tốt khác là không bảo thủ và luôn biết cách lắng nghe người khác.

Cha mẹ hãy hướng dẫn trẻ cách lắng nghe kỹ càng những gì người khác nói. Thay vì áp đặt suy nghĩ của mình lên con, cha mẹ cũng nên lắng nghe những chia sẻ của con để đưa ra những đánh giá/lời khuyên phù hợp.

Cha mẹ cũng cần dạy con không nên phán xét vội vàng một vấn đề nào đó. Để trẻ hiểu hơn về kỹ năng này, cha mẹ hãy trở thành tấm gương tốt để con học tập theo.

Kỹ năng ngồi học đúng tư thế

Giống như tên gọi, đây là việc cha mẹ uốn nắn để con ngồi đúng tư thế khi học bài. Việc con ngồi sai tư thế sẽ dễ gây ra một số ảnh hưởng đến việc học, gây các tật về mắt và nguy cơ bị vẹo cột sống. Các tư thế ngồi học sai mà cha mẹ cần chú ý bao gồm:

- Vừa học vừa nằm.
- Ngồi không thẳng lưng hoặc gục mặt lên bàn.
- Chồng một tay để tựa đầu.
- Dí mắt sát vào sách vở để đọc bài.

Ngồi học đúng tư thế giúp trẻ học tốt hơn và giảm các nguy cơ về mắt và dáng vóc. Để giúp con có một tư thế ngồi học đúng, ba mẹ hãy lưu ý những quy chuẩn sau đây:

- Tư thế ngồi thoải mái, không gò bó.
- Khoảng cách từ mắt đến bàn học là 25 – 30 cm.
- Cột sống luôn ở tư thế thẳng, vuông góc với mặt ghế ngồi.
- Hai chân duỗi thoải mái, không co chân, vắt chéo chân.
- Hai tay giữ đúng điểm tựa: Tay không viết bài sẽ xuôi theo chiều ngồi và giữ lấy tập và làm điểm tựa chọn nửa người bên đó.
- Ánh sáng phải được đảm bảo vừa đủ và thuận chiều.
- Độ cao của bàn và ghế cũng phù hợp với chiều cao của trẻ.

Qua các môn kỹ năng sống tiểu học được kể trên từng kỹ năng đều giúp cho trẻ phát huy được khả năng của bản thân, nhưng cha mẹ cũng đừng quá nóng vội mà ép các con học nhiều kỹ năng như vậy cùng lúc, hãy phân chia hợp lý và dạy trẻ dần dần. Việc thúc ép nhanh sẽ khiến trẻ khó chịu, thậm chí là sợ kỹ năng đó.